

קולנוע

יומן החדשות

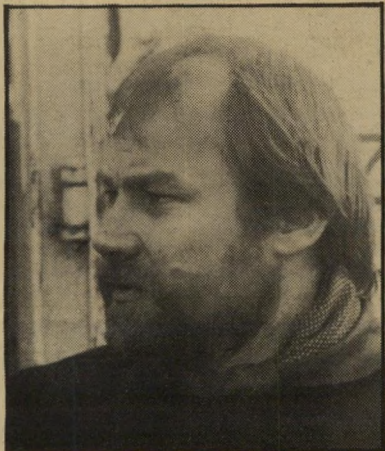
*** בדרך לישראל: קומדיה שחורה המבוססת על סיפור אמיתי אודות שכיר-חרב במאה ה-19, שבעזרת חבורת עולמי-תחתון מזה, גיבוי אילי-ימון אמריקאיים מזה, הכתיר את ניקאראגואה. שם האיש הוא ויליאם ווקר ושם השחקן, אחד המוכשרים של הבר האמריקאי לאחרונה, אד ("קאונטרי") האריס. בתזווגו אינה אלא כלת-האוסקר מילרדס חורנים לאלוהים — מרלי מאטלין. הבימאי אלכס קובס וכה בהצלחה לא-מבוססת, והתסריטאי רוני וולרליצר הוא שסידר בקולנוע האמריקאי העצמאי.

*** חורש פברואר יציין בדיאטה שווייצית בשלושת הסינמטקים בישראל: יוצגו בו מיכר של סרטים מייצגים משווייץ, אם כי דווקא הסרטים החדשים ביותר של גדולי הבי-מאים השווייצים, אלן טאנר וקלוד גורטה לא נכללים בתוכנית.

שני אלה, שהציגו בפסטיבל-יוניצה האחרון את עמק הרפאים (של טאנר) ואם העמס לא תשוב לזרוע (של גורטה) היו למעשה אכזבת הגדולה של פסטיבל הקיץ. לעומת זאת יוצג יאטש, סרטו של דניאל שמייט, שהוצג בקאן בשנה האחרונה, לצד כמה

שחקנית וודוורד
גונבת את ההצגה

שחקן בראנדאוור
חילוקי דעות וכמעט מהלומות

סרטים שהוצגו בישראל בפסטיבלים של חיפה וירושלים (הרוצח מפלורידה, ובעיר הלכה, שניהם עם ברונו גאנץ). כמו כן תוצג שורה מכר ברת של סרטים אחרים, המדגישים את אוירת המחנך והכבדות בארץ-השוקולד.

*** ישנם סרטים ההופכים ללחם פסטיבלים, למרות שבקופה ררכם קשה יותר. כזה הוא כנול הזוכית, שביים פול ניומן עם קארן אלן (שורדי התיבה האבודה). ג'ון מאלקוביץ' (מות הסוכן) ורעייתו, ברמות האם של טנטי ויליאמס, ג'ון וודוורד. אין ספק שהאחרונה גונבת את ההצגה גם בשליטתה המלאה על הבר כמו על הבימה וגם ביפוייה שלא הועם עם השנים.

*** ספינת המרד, המוצג בישראל היווה טלטלה רצינית לכל המשתתפים בו. בהסרטה היו חילוקי-דעות וכמעט-מהלומות בין אחד מכוכבי האוסר הראשיים, קלאוס מריה בראנר אור, לבימאי ז'י סקולימובסקי.

אילו הייתי צעיר יותר, הייתי מפרק לו את כל העצמות, הצהיר הבימאי הפולני, שהיה פעם מתאגרף, כשנשאל על יחסיו עם הכוכב האוסר טרי. זה היה מנומס יותר ושיחק את המסתאה הנצחית.

תרזה הקדושה - מתה משחפת בגיל 25

השטח. הלהט של תרו, ושל שאר הנוירות, לחזור ולשנן ללא הרף את שיר השירים, כשהן מלטפות כל מילה בהנאה נלויה, מרמז כי החתונה עם הנוצרי, יש בה יותר מאשר עניין רוחני, זו היסטוריה חושנית שקדושה מוטלת בספק. כך גם השפלות הגוף שחו כופות על עצמן, האנוכיות שבה הן נוקטות כדי למשוך את כל הקדושה לפינתן, כפרה על חטאים שהם כמעט תענוג. כל אלה רומזים על רבדים עמוקים ומרתקים המסתתרים מאחורי דוגמה קאתולית, מוצגים בתיכום רב, עד שאמילו הוותיקאן לא יכול לטעון כנגדם.

בלהט הקדושה

תרז (בית ציוני-אמריקה, תל-אביב, צרפת) - הנושא אולי אינו מפתה, אבל הסרט הוא בהחלט מוצר חריג, ומי שרואה את עצמו כחובב-קולנוע של ממש, ומחפש סרטים יוצאי-דופן ומיוחדים, ודאי שלא ירצה להחמיץ אותו.

הבימאי אלן קאוואליה מעלה את קורות-חייה של תרו הקדושה, בתימצות מירב, כשהוא ודאי מושפע משני בימאים גדולים, אבל שונים זה מזה, כמו קארל דרייאר ורובר ברסון. תרו היתה בת 24 כאשר נפטרה ממחלת השחפת. 25 שנים לאחר מכן הכתירה אותה הכנסיה כקדושה.

בתיאור מינימליסטי הוא מתאר כיצד מבקשת תרו (קאתרין מושה) בכל מאודה להצטרף לשתי אחיותיה הבכורות במנזר כרמליטי. שום דבר אינו יכול לעמוד בפני רצונה העז להיות גם היא כלתו של ישו הנוצרי, והיא מגיעה עד לאפיוור כדי לקבל את רשותו להפוך לנוירה.

משנית לה מבוקשה, רק שאיפה אחת נותרה לה בחייה, לראות גם את אחותה הרביעית עוטה את הגלימה השחורה, וגם זה ניתן לה, אחרי מות אביה. אלא שאז היא כבר חולה אנושה.

קאוואליה מציג את הסיפור כאוסף של תמונות מרשימות בקמדותן וחומרן, ללא שום משרות מיסחריות וכלי שום קריצות, לכאורה. אבל מי שחושש משעמום (ומה משעמם יותר מאדם טוב מדי?), שישים נא לב למתרחש מתחת לפני

אליזבט מק'גאוורן - בימוי שיטחי

שקרטיס הנסון מצליח להגביר בהדרגה את המתח לקראת הסוף, גם אם מדובר במידה רבה של מתח מלאכותי. איזבל הופרט מגזימה בתפקיד הפאם פאטאל המנוגד לתדמיתה, אליזבט מק'גאוורן ממשיכה להיות חברמנית, כפי שהיתה בצעירותה, באנשים פשוטים, ואילו סטיב גוטנברג, שהתלהו נשענת על סידרת בתי-הספר לשוטרים, מזכיר כאן דמויות חפיפות ותמימות נוסח סוקון, אלא שהפעם נקלעת חדמות לצרות אמיתיות.

תרגילים

בהיצ'קוק

מחלון חדר המיטות (רבי-חן, תל-אביב, ארצות-הברית) - תרגיל היצ'קוקי אופייני: זהות הרוצח ידועה לצופה, משום שהצופה

מאמין לגיבור, שמאמין כי הוא יודע מיהו הרוצח. המתח אינו נובע מפיענוח התעלומה, אלא מן השאלה כיצד, והאם בכלל יילכד הרוצח בידי החוק. ועוד תכונה היצ'קוקית: הגיבור נוטל על עצמו אחריות של אחר, ותוך כדי כך הופך בעצמו לחשוד במעשים שלא עשה מעולם. הבימאי קרטיס האנסון כנראה מעריך מאוד את אמן המתח המנוח.

העלילה עוסקת בארכיטקט צעיר שמתנה אהבים עם אשת מעבידו, כאשר מתחת לחלון ביתו מתרחש הרצח. גבר מנסה לתקוף צעירה בכיכר ריקה מאדם. האשה מתקרבת לחלון לשמע הצעקות, רואה את החשוד שנמלט, אבל מכיוון שאינה יכולה לספר כי היתה באותו החדר באותה השעה, מתנדב הארכיטקט להעיד במקומה במשטרה.

העדות מפעילה מערכת שלמה של ארועים. התוקף נחשד במעשה רצח אחר שהתרחש זמן קצר לאחר מכן, ובמעשה רצח נוסף שקורה כמה לילות מאוחר יותר. הארכיטקט חושד בזהות הרוצח אבל אינו יכול להוכיח, כי לא ראה אותו בלילה הגורלי. הוא עוקב אחריו, ובסופו של דבר הופך לחשוד בעצמו. רק כאשר הנתקפת הראשונה מתגייסת לעזרתו, והשניים מורשים מלכודת לחשוד, יוצאת האמת לאור. למרות שהבימוי די שיטחי, והרקע אינו תמיד ברור, אינספק

טאוונסנד ואן-מארי ג'ונסון - בדיחות חוזרות

בימאי, תסריטאי ומזכירת-הפקה. בתפקיד הראשי עליו להתנהג כביריון חומו מעוות, מעין הכלאה משונה למדי של סיפור הפרברים וחבורת הלוחמים. ושאלת השאלות היא, האומנם יסכים גיבורנו להתפלש בעפר תמורת תהילה, שומרי-הראש, וזהר הצלחה, האם יטוש את חלומו להיות גירסה שחורה של בוגארט למען הצלחה מהירה, או שיעמוד על שלו עד הסוף? התשובה מתמצתת בעצם קיומו של הסרט הזה: הגיבור נכנע.

לא כל שחור

הוא יפה

הוליווד בשחור (רבי-חן, תל-אביב, ארצות-הברית) - עם הצליחה אי אפשר להתוכח, וסרט זה הוא בהחלט הצלחה שהעלתה את

הבימאי-שחקן רוברט טאוונסנד מעמדת אלמוני שאפתן, לעמדת מצליחן מבטיח. חלק ניכר מן הביקורת האמריקאית השתתפה בשירי-ההלל לסרט הזה, בשל סיבות שאינן ברורות די הצורך.

אולי הכוונות הן שגרמו לכך. טאוונסנד התכוון ליצור סאטירה על הוליווד של היום, שהדיקה סטריאוטיפים לכושמים והיא מבקשת לחזור עליהם. זהו סוג מסוים של ניצול והשפלה שאינו טוב יותר מן ההתעלמות שלה זכו השחוקנים השחורים בעבר.

עד כאן, הכל טוב ויפה, ואפילו נכון. אבל כאשר מתעקשים לחזור על כל בדיחה, כל גימגום וכל נפילה, פעם אחר פעם, זה מתחיל להיות מעייף. וכאשר הומרו הוא בערך ברמה של קומדיה טלוויזיונית שנמשכת חצי-שעה, זה כבר חמור. טאוונסנד עצמו מגלם את הדמות הראשית, מעין תערובת של אדי מרפי וריצ'ארד פרייאר. בסרט הוא מרוויח את לחמו כמלצר במיניון של נקניקיות, אבל חולם להיות כוכב גדול ואינו מחמיץ שום מיבחן-בד בעיר. אלא שבכל פעם הוא נתקל שוב ושוב בדרישות מבישות המוגעות בכבודו כאדם שחור, ואף אינו זוכה בתפקיד. עד אשר הוא מצליח, ביום בהיר אחד, לכבוש את ליבה של שלישיה מגוחכת ועלובה, של